

razstave obilo sadjerejcev ter je njih namen na tej razstavi pokazati, kaj da morejo storiti v sadjerejstvu. To se vidi iz večih vkrepov, kakor nam jih je sedaj že znanih.

Naš ljubi, lepi Štajar pa še je drugim deželam v tej reči doslej zaostal veliko. Ni še mogel vsled svoje prirodjene skromnosti stopiti na noge, čeprav se lahko meri v sadjerejstvu, izlasti, kar se tiče dobrote sadja, z vsako deželo obsežne Avstrije.

Ako nas vzpodbuja že le-ta zavest, da nismo zadnji v sadjerejstvu, v to, naj tudi mi kaj storimo, da stopimo v vrsto drugih dežel, moramo pa še s tem bolj vdeležiti se te razstave, ker velja v njej pokazati, da v resnici ljubimo Nj. veličanstvo, našega svetlega cesarja. V tem velja, naj razodenemo mi Štajarci, da čemo — kjer in kedarkoli bi bilo — vse storiti za našega svetlega vladarja in dež. gospoda ter da ne stojimo v vrsti teh, ki priredé slavnostno razstavo, iz vse širne Avstrije poslednji.

V to nas naj priganja še želja, da se nam ne izgubi dober glas, ki ga vživa že doslej naše sadje daleč prek črno-rmenih mej, marveč še bolj in bolj razširja.

Zato pa Vas, sadjerejci štajarski, vabimo prijazno, da obhajamo to lepo svečanost, kakor se spodobi ter da pošljemo najboljše pridelke v sadjarstvu v ono veliko državno razstavo in to prav po obilem, saj se ne plačuje ničesar za prostor v razstavi.

Mi Vam bomo pri tem radi na roko s svetom in dejanjem in prosimo za to, da nam pošljete dotična naznanila ali mogoča vprašanja brž ko brž in sicer pod napisom: „G. Henrik Kalmann, predsednik dež. osrednje komisije v Mariboru“, kajti čas za taka oznanila poteče že z 20. dnem meseca avgusta 1888.

V Mariboru dne 3. avgusta 1888.

Henrik Kalmann, A. Stibler,
predsednik. tajnik.

Grenke murke.

Murke ali krastavci so okusno sočivo in človek jih rad vživa, ako niso grenke. Kedar pa so grenke, niso več prijetne in človeku ne dišijo več. Dobro bode torej, če izvemo, kedaj ali zakaj debijo grenek okus. To se izgodi največkrat tedaj, kedar padejo solnčni žarki na murko. Dokler je namreč murka v senci, pod lastnim listom, dotlej ostane njen okus vselej prijeten. Ako pa list ali perje vsahne vsled vročine ter ne daje murki več sence, tedaj dobi murka grenek okus.

Da se torej to ne izgodi, treba je skrbeti, da listje ali perje murkam ne ovne ali celo posuši. To pa se izgodi, če imajo dobro prst in pa dovolj mokrote. Kdor skrbi murkam za oboje, njemu se murke ne izkazijo, vsaj ne pogostem.

Sejmovi. Dne 10. avgusta v Celji, v Lučanah, pri sv. Lovrenci na drav. polji, pri sv. Lovrenci na kor. žel., v Radgoni, v Brežicah, v Slov. Gradci in v Podčetrtku. Dne 12. avg. v Veržeji. Dne 14. avgusta na Ptujski gori in dne 15. avgusta pri sv. Trojici v slov. gor. Dne 16. avgusta v Lembachu, v Sevnici, v Mozirji, na Bregu v Ptuj, v Vuzenici, v Strassu in pri sv. Vidu pri Ptuj.

Dopisi.

Od sv. Janža pri Velenji. (Nova šola.)

Prvi predstojnik tukajšnje fare bil je Jakob Krainger leta 1528. Duhovniki so pa o svojem času bili prvi učitelji ljudstva ne samo v verskih zadevah, ampak tudi v posvetnih rečeh. Vsled tega se lahko reče, da imajo šole po posameznih farah svoj prvotni začetek v času, ko se je kje nastanil prvi stalni duhovnik. Leta 1811 se je ustanovil prostor za duhovnega pomočnika ali kapelana. Za istega so farani postavili posebno (leseno) poslopje. Toda služba kapelana je zdaj že od leta 1848 izpraznjena. V zgodovini tega kraja se bere, da je jeden izmed duhovnih pomočnikov ustanovil prvi nekako redno šolo. Bil je to Rafael Vegund, ki je kapelanoval leta leta 1830 do 1832. Imenovanec je namreč ob nedeljah popoldne redno podučeval mladino, in sicer samo v čitanji. Za ta in sledeče podatke se dopisnik zahvaljuje prijaznosti sedanjega učitelja in šolovodje. Od leta 1849 je orglavec Martin Strahovnik po dvakrat v tjednu otroke zbiral okoli sebe ter jih vadil v čitanji, v pisanji in v računstvu. Poslopje kapelansko spremenilo se je v sobo šolsko. Stevilo učencev bilo je takrat 40. Z odlokom c. kr. namestništva v Gradci dne 10. januarja 1866 se je šola sistemizirala, to je, stalno ustanovila. Prvi začasni učitelj bil je g. Jožef Steble od 6. maja 1861 do 31. oktobra 1866. Od 1. novembra 1866 služboval je g. Jožef Veljak kot učitelj do 1875, v tem letu je umrl. Dne 11. februarja 1875 bil je nameščen g. Francišek Škofljek, ta je učiteljeval do vzpomladi 1881. V poletji istega leta je g. Valentin Veber, učitelj v Velenji, po dvakrat na teden hodil k sv. Janžu mladež podučevat. Od jeseni 1881 pa do 11. aprila 1882 bil je kot začasni učitelj nastavljen g. Klement Vračko. A od 11. aprila do danes deluje ovokrajni posestnik g. Francišek Zagoričnik kakor definitivni ali stalni učitelj in šolovodja. Ta gospod bode pa kmalu dosegel čast nadučitelja, ker bo se dosedanja šola z jednim razredom razširila v dvorazrednico. (Konec prih.)

Iz Malenedelje. (Slaba poskušnja.)

Bodi Bogu potoženo, da se dan za dnevom v slov. časnikih čita, kako radi naši prenapetneži svoja imena, kakor hitro si svoj kruh od slov,

kmeta zagotovijo, nekam grdo pačijo, in po veliko-nemškem vetru obračajo. Tega žal, da tudi naš čisto slovenski kraj ni prost, imamo ga v naši sredini; je pa to nam dobro znani „gšeftlajtar“ pri J. B. On si je tudi noge utrdil, vina in drugih reči spravil s pomočjo slov. kmeta v svojo last, zato se mu vidi velika potreba, da ime svojih očetov, dedov in pradedov predru-gači in mu obleče nemško kamižolo, ali naj ima drugo vse brez ugovora in zavisti in še imena bi mu toliko ne zavidali, ko bi le reva neko-ličkaj boljše nemški umel. Tudi drugega gospoda ne smemo pozabiti tam na levem bregu, kateri prav marljivo hodi k našemu „gšeftlajtarju“, menda za to, da se v nemščini marljivo vadita. On je ud nekega nemškega „Feuerwehrevereina“ in ker ga je nemška omika tako daleč spravila, skušal si je tedaj letos svoje slovensko ime v c. kr. gruntni knjigi na tihem izbrisati, da bi mu „te slov. pare“ ne mogle do živnega. Hvala Bogu, sreča mu ni bila mila, kajti c. kr. bilež-niku in c. kr. okraj. sodniji je pravica prva stvar. Gospoda pač prosimo, naj vendar pre-oblečeta suknje, če ne, povemo še kaj več, vzla-sti o prvem.

Od sv. Jurija v slov. gor. (Letina.)

Ako postavim na prvo vrsto vinorejo, nimam nič kaj dobrega poročati. Z lauskimi pridelki si nismo veliko opravili. Kupci po njih malo vprašujejo, kapljico le najraje grajajo, ali pa tako plačujejo, kakor druga leta jabolčnico ali kis. Letos zopet nimamo kaj boljšega pričako-vati. Novica od sosednje sv. Jakobske fare nas je odviše vznemirila, kajti tam je trtna uš za-čela že vničevati vinograde. Ali dandanés ni-mamo obžalovati več le samo teh sosedov, kajti neka nesreča, ne bodi je treba, začela je pre-titi tudi našim vinogradom. Navraženi so večji-del, tu manj tam več, že vsi vinogradi, posebno pa se vidi v večernostranskem delu fare (v Par-tinu), kako naglo da se rmeni listje na vinskih trtah in kako počasno da se razvija grozdje. Trditi pa vendar ne vemo, ali dela to trtna uš, ali kak drug mrčes ali strupena rosa. Da bi bilo rmenenje trsov pa vendar-le najgotoveja prikazen strupene rose, ne more se reči, ker ni na spodnji strani listov povsod zapaziti bel-kastih glivičnih lis, ki so baje prva znamenja one bolezn. Da pa se utegne letos grozna stru-pena rosa vinogradov zopet daleko in široko poprijeti, sklepamo iz tega, ker se najdejo na trsih, ki še zdaj niso rmeni, že pogostoma bele lise, na zgornji pa napihnjene bučice. Omenjeno naj tudi bode, da smo v teku tega meseca našli na listovji tudi zelo majhne, zelene ali bolj zeleno-rmenkaste kuke, nekatere s habicami, pa so nam kmalu izpred oči zginile. Med tem tedaj, ko pri teh prikaznih in zraven precej slabem razvitku grozdja marsikateri posestnik zgub-ljava že ves up na vinograde, znajde ze tu in

tam še kak stari vinorejec, ki trdi, da so to sami prazni govori in strahi, in le drugače mi-mogredoča nevezgoda za vinograde, ki dela letine le posamezno slabe. No, radi se takošnjemu mišljenju podvržemo, ali bojimo se, da ga pri-hodnjost kje ne uresniči. Kar se nadalje tiče letine, ne bilo bi se ravno pritoževati, ker je ozimina že večjidel izpod srpa, ali občine: Malna, Gasteraj in deloma tudi sv. Jurij, imajo zarad toče, ki je 20. julija okoli poludneva prihrula, na ovsu in drugih jarinah izdatno škodo. Sadja utegne biti še tudi precej. Sploh sme biti ta kraj ponosen na svoje lepe drevesnice in sado-nosnike, in upati je, ker se mladina v šoli še vedno in vrlo v sadjoreji podučuje in k temu spodbuja, da ne bode v nekaterih letih najti več prostora, kjer bi bilo želeti še kako dre-vesce. Kakor drugod, proti tudi tukaj slivam enaka bolezen kakor trsovju, ker se jim listje prerano suši. Dobro tedaj, da se novi sadjerejci v občem le z jabelkami in hruškami pečajo.

Iz Čermožišča. (Toča.) V nedeljo, dne 22. julija ob 2. uri popoldne prikazali so se izza Pohorja strašanski oblaki. Groma ni bilo veliko slišati. Bolj so pa naglo rastli, se bli-žali in v eni uri bili so že tukaj prek Sesterž, Sveče, skoz občino Nadole v vzhodno stran občine Čermožišče in zahodno stran občine Ži-tale. Tukaj so zasipali oblaki silno veliko toče, posebno pa na Vodolih tik Marije Tolažnice. Pobila je vse na njivah in vinogradih. Kazalo se je na obilo grozdja, lepe turšice itd., a zdaj so vinogradi že suhi in prazni. Z gore Resenik prihrumelo je strašanske vode z velikim ka-menjem in kladovjem. Hrulo je, kakor bi mislil biti sodnji dan. Letos je ravno 30 let preteklo, odkar ni bilo pri nas take plohe in toče.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kakor gre govorica, pride Nj. veličanstvo, svitli cesar prve dni me-seca septembra na Česko, kjer bode velike vo-jaške vaje. — Da odstopi naučni minister, dr. pl. Gautsch, trdi se po novinah že dolgo, na njega mesto pa pride neki grof Latour, mož, čegar ime stoji na dobrem glasu pri konserva-tivcih, a brž bode mu to krivo, da ne pride v ministerstvo grofa Taaffe. — Dež. zbori snidejo se po drugih deželah v meseci septembru, naš pa v Gradci, dne 27. avgusta. — Da svitli cesar ne pride v prvih dneh meseca septembra na slov. Stajer, to je sedaj skorej gotovo in pravi se, da je tega krivo — slovo fzm. barona Kuhna v Gradci. Mogoče je že, da je na tem kaj resnice, ker je bilo pri onem slovesu malo, da ne preveč glasno. — Za poslanca v Veli-kovskem okraji si izberó brž ko ne slov. volilci č. g. Gregorja Einspielerja. Le-ta rodoljubni gospod je sedaj župnik v Podklostru in zasluži